ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5944 — 5/18 ՕԳՈՍՏՈՍ 1905 — ՈՒՐԲԱԹ — 17 ՃԷՄԱԶԻԻԼ ԱԽԸՐ 1323 — ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5944

درعلیه غلطه ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ ինչ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քարաքէօյ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
Տպագրուած թղթակցութեանց ձեռագիրները չեն վերադարձուիր

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան։

20 ՓԱՐԱ 20

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

Թէ կուսակրօն եկեղեցականներու թողած շարժուն կամ անշարժ հարստութիւնները որո՞ւ ժառանգութիւն պէտք է ըլլան, խնդիր մըն է որ տակաւին վերջնական լուծում չէ ստացած։ Միակերպ ալ չ'ըլլար, որովհետեւ մեր կուսակրօն եկեղեցականութեան դիրքն ու կացութիւնը, վիճակն ու կենցաղն ալ միակերպ չէ։ Ոմանք վանական են, այսինքն վանքերու մէջ ձեռնադրուած են իբրեւ միաբան ու հոն կ'ապրին։ Ոմանք առանց վանքի մը պատկանելու ձեռնադրուած են, առաջնորդական կամ աւագերիցական պաշտօններ կը վարեն եւ վանքերէ դուրս կը բնակին։ Ուրիշներ ոչ մէկն են եւ ոչ միւսը, այլ անպաշտօն եւ վանքէ դուրս կը բնակին իրենց սեպհական կամ իրենց ազգականներուն վարձակալ մասնաւոր տուներու մէջ։ Այս վերջին կարգին պատկանողները իբրեւ պարզ մասնաւորականներ իրենց ազգականներուն կը ձգեն իրենց ժառանգութիւնը՝ եթէ ունենան։ Ուրիշ կերպ կարելի չէ որ ըլլայ, չի պահանջուիր ալ, եւ ոչ ալ գործադրելի ըլլալու որ եւ է պայման կը ներկայացնէ այդպիսի պահանջում մը։ Ուրեմն ասոնց վրայ խնդիր չկայ։ Անպաշտօններուն ժառանգութիւնը սահմանուած է իրենց ազգականներուն երթալու։

Գալով երկրորդ դասակարգին պատկանողներուն, ասոնց դրութիւնն ալ չի տարբերիր վերջիններէն, քանի որ վանական որոշ միաբանութեան մը չեն վերաբերիր, սկիզբէն անդամ չըլլալով միաբանութեան մը կամ վերջէն դադրած ըլլալով անդամակցութենէ։ Եւ քանի որ վանքի մը մէջ չէ որ կը բնակին, այլ իրենց պաշտօնավարած քաղաքներուն մէջ, գործնական չէ յուսալ կամ պահանջել որ ասոնց ձգելիք ժառանգութիւնը վանքի մը կամ իրենց գտնուած քաղաքին որ եւ է եկեղեցիին մնայ օրինական կերպով։ Տարբեր բան է՝ եթէ իրենք նախապէս կտակով սահմանած ըլլան։

Կը մնայ ուրեմն բուն վանական կղերը, որուն վրայ խնդիր կրնայ ըլլալ այս մասին, վասն զի վանական կղերը որոշ վանքի մը միաբանութեան պատկանելուն, եւ իր ծագումը, զարգացումը, յառաջդիմութիւնն ու հարստութիւնը նոյն վանքին կամ միաբանութեանը պարտական ըլլալուն՝ բնական է թէ ինքն ալ, իր գոյքերն ալ անոր կը վերաբերին ըստ օրինի, ինչպէս մինչեւ մահը հոն կենալու եւ ապրելու իրաւունքն ալ իրեն կը վերաբերի։

Այս կարգի վանքերու կամ միաբանութեանց թիւն ալ սահմանափակ է, հետեւաբար մեր կուսակրօն կղերականներու մէկ մասին ժառանգութիւնը միայն կրնայ խնդրոյ նիւթ ըլլալ այս տեսակէտով. այսինքն իրենց պատկանած վանքին վերադառնալու հայեցակէտով։ Այդ կարգի վանքերու մէջ երեք գլխաւորներն եղած են մինչեւ Էջմիածին, Երուսաղէմ եւ Մշոյ Ս. Կարապետ։ Արմաշի կոչումն ըլլալով Պոլսոյ Պատրիարքական իրաւասութեան ներքեւ գտնուած թեմերուն առաջնորդ կամ տեղապահ հայթայթել, իր միաբանները մինչեւ մահը հոն մնալու սահմանուած չեն եւ կը մնան ընդհանրապէս մեր նշանակած դասակարգութեան երկրորդին մէջ։

Ուրեմն էապէս երեք գլխաւոր վանքերուն վրայ կը դառնայ խնդիրը։ Ասոնցմէ Էջմիածնի վրայ խօսիլ աւելորդ կը համարենք՝ ծանօթ ըլլալով անոր արդի վիճակը կոլատծներու զբաղած հետեւանքով։ Աւելորդ կը համարենք խօսիլ նաեւ Ս. Կարապետի վրայ, զի ո՛չ հոն միաբանութիւն ունի, եւ ոչ ալ կարելի է հաստատել թէ միաբանները կրնան հարստութիւն մը ձգել, որուն վրայ խնդիր ընել արժէ։

Կը մնայ ուրեմն Երուսաղէմ միայն, որու միաբաններուն ժառանգութեան հարցը բարեխնամ կառավարութեան վաւերացմամբ վճռուած է հնուց ի վեր՝ ի նպաստ վանքին։ Ո՛չ եւ է ազգական ժառանգութիւն չի կրնար պահանջել իր հանգուցեալ եկեղեցական ազգականի դրամներէն, որոնք ամբողջովին վանքին կը մնան օրէնքով եւ արդարութեամբ։ Բայց գործը տարբեր է ցորչափ կենդանի են եկեղեցականները, զի կրնան ալ անձամբ որո՛ւ որ ուզեն եւ ծախսել ինչպէս որ կամենան։ Նաեւ ազատ են ուզած ատեննին առնել քալել վանքէն, հետերնին առնելով իրենց ունեցած նիւթական կարողութիւնը։ Հետեւաբար պէտք էր դրութիւն մը սահմանել որ Երուսաղէմի միաբանները վերջնապէս կապէր վանքին՝ թէ՛ հոգւով եւ թէ մարմնով։ Այդ դրութիւնն էր Քրիստոսի «Ուր գանձք ձեր են, անդ եւ սիրտք ձեր եղիցին» խօսքը նպատակայարմար եղանակով մը կիրառութեան դնել։ Որպէս զի թէ՛ միաբանները չցրուին եւ թէ իրենց դրամները չկարենան ցրուել իրենց կենդանութեանը, որով յետ մահուան բան մը չէր մնար վանքին։

Այս դրութիւնն էր՝ վանքին հողերուն վրայ միաբաններուն խնայած դրամներով հաստատուն կալուածներ շինել տալ, հաւասար իրենց պատկանելու պայմանաւ՝ ցորչափ կենդանի են, իսկ վանքին մնալու՝ երբոր մեռնին։ Այս դրութեան օգուտները տեսնենք ի՛նչ են. — 1. Վանքին կարգ մը գետինները կը շինուին եւ կը շահաւորուին, մինչ առանց այդ կարգադրութեան՝ պարապ եւ անշահ պիտի մնային, վանքին կալուածներուն վրայ շինութիւն ընելու կարելիութիւն չըլլալով, առ ի չգոյէ նիւթական միջոցի։ 2. Պարապ մնացած գետնի մը վրայ շինութիւն ըլլալուն պէս՝ անոր քովերը գտնուած վանքապատկան հողերու եւ շէնքերու արժէքը կը բարձրանայ, վարձքերը կ'աւելնան։ 3. Միաբանները հաստատուն կալուած ունենալու նախանձախնդրութեամբ խնայողութիւններ կ'ընեն, աւելորդ ծախսերէ կը հրաժարին բնազդաբար, եւ իրենց պարտաւոր ազգականներուն իրենց կենդանութեանը չարաչար վճարումներ ընելէ ինքզինքնին ետ կը կենան, ունեցածնին անդամ մը կալուածի կապած ըլլալով։ Ուրեմն ինչ որ չհեռին վանքին ծառայութիւններէն, դուրս ապրիլ վանքին պէտք մնայ յետ իրենց մահուան, բան մը որ չէ իմաստուն տնտեսութիւն է։ 4. Միաբաններուն անձը դուրսը չըլլար, առնել քալելու մարմաջ չեն ունենար երբեք, գանձերնուն հետ սրտերնին կապուած ըլլալով վանքին։ Եւ երբ մարդ մը որոշակի գիտնայ թէ իր կեանքը մինչեւ վերջը այնինչ տեղը պիտի անցնէ, առժամեայ աչքով չի նայիր նոյն տեղւոյն վրայ, եւ առժամեայ չնայած տանը՝ սիրով ու հոգւով կը փարի անոր։ Անկեղծ նախանձախնդրութեամբ եւ հաստատ իմաստութեամբ կը ջանայ օգտակար ըլլալ անոր. բարոյական առաւելութիւն մըն է ասի, որ երրորդ հատուածին մէջ յիշուած նիւթական արդիւնաւորութեան չափ արժէքաւոր եւ գնահատելի է։

Ահա այս օգտակար եւ իմաստուն դրութեան շնորհիւ գործնականօրէն լուծուած է գրեթէ Երուսաղէմի միաբանութեան ժառանգութեան խնդիրը, բաւ է որ իւրաքանչիւր միաբան միւսներուն օրինակով առաջնորդուած ըլլայ, եւ այսպէս չըլլալու պատճառ մը չկայ, քանի որ թէ՛ նիւթական եւ թէ բարոյական շահ միանգամայն կ'ունենան։

Սակայն այս դրութիւնը հազիւ 15-20 տարիներէ ի վեր կիրառութեան դրուած է եւ հեղինակն է նախորդ ելեւմտից տեսուչ Տ. Ղեւոնդ Վրդ. Մաքսուդեան։ Թէ ո՛րքան օգտակար դրութիւն մըն է ատ՝ ըրինք արդէն։ Երանի թէ իր նախորդներն ալ այդպիսի հեռատես տնտեսագիտութիւն մը ունենային։ Ո՛րքան հաստատուն կալուածներ պիտի ունենար այժմ Երուսաղէմի վանքը եւ ո՛րքան միաբաններու դրամները ի զուր չպիտի վատնուէին, պարտաւոր ազգականներու քսակը պարպելով, կամ այլ եղանակներով։ Գէթ իր յաջորդները գիտնային արդիւնաւորապէս շարունակել այդ շահաւէտ եւ իմաստուն դրութիւնը։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՕՐՈՒԱՆ ԱՍՈՒԼԻՍՆԵՐ

ՈՒՐՈՒԱԳԻԾՆԵՐ

Կեանքն է մարդկութեան խաղերը, որուն տախտակին վրայ կը դառնան զգացումները։ Կեանքը դատողութեան եւ գիտակցութեան վրայ հիմնուած է։ Ընկերային հարցերու ամէնէն կարեւորագոյնը, կենսականը նկատուած է ան, եւ առաւել, ապրողներուն համար ամէնամեծ շահեկանութիւն ունի։ Կեանքի կենցաղութիւններուն, շահամոլութեան անհատական խառնութիւններուն հետ ապրելու եւ անոնց պատճառած դառնութիւնները մեղմացնելու մասին կազմուած գաղափարներն ու ըմբռնումները բազմադիմի են եւ կ'արժէ ներկայացնել հոս անոնց համառօտ ուրուագիծերը։

Կան մարդիկ, որոնց համար կեանքը աղօթք մըն է, որուն աննիւթական վերելքին պէս կ'ըմբռնեն զայն։ Կրօնասէր ոգին է որ մարդկութեան պարզուելու եւ անոր սրտին մէջ արծարծելու առաքինութեան եւ բարոյականի գեղեցիկ սերմերը։ Մարդիկ ալ կան, որոնց համար կեանքը վայելք մըն է սոսկ եւ որ անձնասիրութեամբ կը վերջանայ։ Կեանքի իսկական գաղափարէն զուրկ այդ մարդոց ֆիզիքական եւ բարոյական էութիւնը առաջին օրէն իսկ կը սկսի քայքայուիլ եւ ուրեմն փճանալ։ Չեն կրնար անոնք վայելել կեանքը եւ իրենց հետ իրենց ընտանիքն ալ թշուառութեան կը դատապարտեն։

Կան ուրիշներ ալ, որոնց համար կեանքը անդուլ, անդադրում, խոլ եւ մոլեգին վազք մըն է առանց դադարի, մեքենական աշխատութիւն մը՝ առանց վայելքի. այսպիսիներու վախճանը չարաչար է։ Իրենց միջավայրին պահանջած չափով ապրուստ մը ապահովելէ յետոյ, նիւթական առաւելագոյն յաջողութիւններ ձեռք ձգելու մարմաջով, հեւ ի հեւ կը դիմեն, առանց իրական կեանքը ապրած ըլլալու եւ անոր ընծայած բարիքներէն օգտուիլ գիտնալու։ Մարդիկ ալ կան, որոնց համար կեանքը զուարճ բան մըն է. այդպիսիները ջերմեռանդութեամբ յուզող ու փառաւոր արարքներու, կամ անձնատուր հաճոյքի, ուրիշ ոչինչ կը խորհին։

Կան մարդիկ ալ, որոնց համար կեանքը ծանրակիր բեռ մը, տանջանք մըն է միայն. անոնք բնութեան թերի արտադրութիւններն են, կոյրերը, խուլերը, խեղանդամները եւայլն։

Այս հակադրութենէն կը տեսնուի որ կեանքի մասին կազմուած գաղափարներուն բազմադիմի պէսպիսութիւնը մարդոց առջեւ անձկացուցած է կեանքի սահմանները։ Ո՛րքան ընդարձակ ըլլայ մարդոց հայեցակէտը կեանքի մասին, այնքան բազմաթիւ կ'ըլլան կեանքի վայելքներն ու բարիքները, այնքան կը բարձրանայ, կ'ազնուանայ մարդ հոգւով ու միտքով։ Իր պարտականութեան լիակատար գիտակցութիւն ունենալը ջանադիր պէտք է ըլլայ, աշխատութեամբ օրինաւոր ապրուստ մը ճարելու եւ վայելելու, որով նպաստած կ'ըլլայ իր եւ միանգամայն մարդկային ընկերութեան բարօրութեանը։ Աշխատութիւնը հարկ մը չէ միայն, այլ պարտք մը, զոր ամէն մարդ պէտք է կատարէ, քաջ համոզուած ըլլալով որ անգործութեամբ հոգիին ու մտքին կարողութիւնները շուտ կ'ընդարմանան եւ կը ջլատուին. աշխատութիւնն է որ զարգացնէ, կ'ընդլայնէ, կը զօրացնէ եւ ֆիզիքապէս ալ կը զօրացնէ մարդ։ Ամենուն ալ բացայայտ իրողութիւն մը պէտք է ըլլայ թէ շատեր եթէ ըմբռնած չեն կեանքը, իր լայն առումով, պատճառը չէ ուրիշ բան, բայց թէ յարատեւ եւ ճշմարիտ աշխատութեան պակասը. անոր հետեւանքով ալ ի հարկէ կուգայ աշխատութեան արդար վարձքը վայելելէ զրկուիլ։ Եւ ճշմարիտ եւ արդիւնաւոր աշխատութիւն մը եւ գիտակցօրէն եղած վայելք մը չըլլայ, կը նշանակէ թէ կեանքի մասին ճշգրիտ ըմբռնումը կը պակսի անոնցմէ մաս։

Մարդ իր գիտցածով բաւականանալու չէ. ընդհակառակը օրէ օր աւելի զարգանալու միջոցներուն վրայ իր ուշն ու ուշքը կեդրոնացնելու եւ վայելքի ճշմարիտ եղանակներուն տիրանալու է։ Կեանքի վայելքը շատերուն համար դժբախտաբար սպառում է միայն, ինչ որ չկրնար երբեք իբրեւ ըմբռնուած վայելք ըլլալ։ Այդպիսիները ոչ բուն աշխատութեան հաճոյքին, ոչ ալ ճշմարիտ վայելքին ճաշակը ունին, եւ կը նմանին ճիճուաւորներու, որոնք թէպէտ կ'ապրին, բայց ո՛չ այն կեանքով, որ գիտակցութեան եւ դատողութեան վրայ հիմնուած է։

Կեանքը ճշմարիտ բարիք մը, երջանկութիւն մըն է անոնց համար միայն, որոնք ըմբռնած են թէ աշխատութեան եւ ճշմարիտ վայելքի զուգակշռումն է որ կրնայ հասցնել բուն երջանկութեան։ Իսկ հակառակը խորհողներ, լուրջ խորհրդածութեան չենթարկողներ, բարոյապէս եւ նիւթապէս տառապելէ զատ, զիրենք կը զրկեն կեանքի դառնութեանց սփոփիչ աղբիւրներէն։ Կեանքը ճշմարտապէս ապրելու համար նախ պէտք է ուսումնասիրել զայն, ճանչնալ իր անձը, իր հոգեկան, իմացական եւ ֆիզիքական ճշմարիտ պէտքերն ու պահանջումները, եւ ալ աւելին, ճանչնալ այն ընկերական դիրքը, որուն համար կոչուած է մարդը։ Մարդուն մէջ կան այնպիսի բարոյական առաւելութիւններ, այնպիսի վսեմ յատկութիւններ, որոնք բացարձակապէս գոյութիւն չունին անասուններուն քով, կարողութիւններ այնչափ բարձր որ Աստուծմէ տրուած են մարդուն միայն, ըմբռնելու դէպի գեղեցիկը, բարին եւ ճշմարիտը։

ՅՈՎՀ. Գ. ՊՕՂՄԱՍԵԱՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Մալկաշ կիներու կեանքէն.—Ծանուցումներու օգտակարութիւնը.—Անակնկալ մը՝ վիրաբուժական գործողութեան մէջ։

Մադագասքարի նախորդ կառավարիչին տիկինը՝ տիկին Կալիէնի, Ֆէմինայի մէջ, յիշատակներու եւ տպաւորութիւններու շարք մը հրատարակած է մալկաշ կնոջ վրայ։ Աստեղ քաղուած մը այդ յօդուածէն.—

Մալկաշ կինը, որ «հալվա» կը կոչուի, մաքուր, բարեկիրթ, մտերմականութեան տրամադիր է, որ կրնայ լաւ մտածումներ ներշնչել իրեն։ Իր մասնաւոր գեղեցկութիւնն ունի, որ արեւելեան ժողովուրդներու յատուկ է իսկապէս։ Կրնայ ըսուիլ թէ Ճաբոնացիներուն մօտիկ ազգականն է. իր սեւ ու յղկուն մազերը, զորս սրբութեամբ կը հիւսէ, օրիորդի մը երեւոյթը կուտան անոր, մանաւանդ երբ կեանքի դժբախտութիւնները բարոյական անկումի չեն մատնած զինք։

Մալկաշ կիներուն մէջ է որ ամէնէն աւելի ճարտար ժանեկագործներ կը գտնուին. հին եւ նոր դրութեամբ շինուած ժանեակներու ամէնէն կնճռոտ տեսակներուն մէջ չեն զիջիր։

Տնտեսական կիներու հաստատութեանց, արհեստական վարժարաններու, բարեսիրական նոր դարմանատուներու եւ աշխատանոցներու մէջ Մալկաշ կինն է որ ամէնէն աւելի օգտակար ծառայութիւն կը մատուցանէ եւ առած օրինակներէն շատով կը սորվի ամէն բան։ Ֆրանսայի մէջ Մալկաշուհիներէն աւելի ճարտար ժանեկագործներ չկան։

Մալկաշ կինը կ'ըմբռնէ վայելչութիւնը եւ արժանապատուութեան խնդիր կը նկատէ մեր ըրածները հաւատարմութեամբ ընդօրինակել։

Անցեալ փետրուար 11ին, Մադագասքարի կառավարչական պաշտօնատունը տրուած մեծ պարահանդէսին մէջ Մալկաշ կիներ կը նշմարուէին, որոնք հիանալի եւ ճոխակուռ զգեստներ հագած էին, Բարիզի վերջին կամ վերջընթեր նորաձեւութեան համաձայն։ Արժէքաւոր ժանեակներով զարդարուած, թաւիշէ եւ կոշտ մետաքսէ շլացուցիչ զգեստներ հագած, զարմանք պատճառեցին ներկաներուն։ Այդ զգեստները կարուած էին Թանանարիվի Ֆրանսացի նորաձեւուհիներուն կողմէ։

Մալկաշ կիները յաճախորդ են արդուզարդ ծախող քանի մը խանութպաններու, որոնք Մադագասքարի մէջ հաստատուելու լաւ գաղափարը ունեցած են։

* *

Այսօր ալ ով կ'ուրանայ ծանուցումներու օգտակարութիւնը եւ առաջ բերած բարիքները։ Առեւտրական զբաղողներու ամէնքն ալ գիտեն թէ իրենց գործերուն բարգաւաճումը աւելի կը համեմատի իրենց ըրած ռէքլամին հետ եւ թէ ամէնէն շահաւոր ծանուցումները անոնք են որ երեկոյեան թերթերուն մէջ կ'երեւան։ Բայց ծանուցումները միայն առեւտրական մը չեն, այլ արհեստութիւն, պերճախօսութիւն, հնարամտութիւն եւ նոյն իսկ հանճարութիւն կը պահանջեն անոնցմէ, որոնք ծանուցումներով կը զբաղին։ Ծանուցման մէջ մէկ միջնորդ մը պիտի ըլլայ ան որ կարող չէ ճանչնալ մարդկային սիրտը։ Վկա՛յ ան մեծերեւը, զոր առաջ կը բերէ Մէնթլի Ռըվիւ։

Լոնտոնցի մը, կիրակնօրեայ քարոզին ատեն, եկեղեցիին մէջ կորսնցուցած էր գեղեցիկ ու նոր հովանոց մը, որուն կապուած էին մանաւանդ քաղցր յիշատակներ։ Լրագրի մը մէջ հետեւեալ ծանուցումը հրատարակել տուաւ. «Ս. Բէէր եկեղեցիին գաւիթին մէջ, անցեալ կիրակի, առաջնակարգ մետաքսէ գեղեցիկ հովանոց մը կորսուած է։ Ով որ իր տիրոջը տանի զայն, թիւ 10, Հայ Սթրիթ, լաւ վարձատրութիւն մը պիտի ստանայ։»

Քանի մը օրեր անցան. մեր մարդուկը ձեռքին մէջ դարձնելով լրագիրը, կ'ըսէր ծանուցման միջնորդին.

—Ծանուցումներուն դրամը վրայ գնաց։ Հովանոցիս արժէքէն երկու անգամ աւելի դրամ ծախսեցի ծանուցումներու համար։ Ալ կը բաւէ։

—Ներեցէք, յանցանքը ձերն է, պատասխանեց միջնորդը, ատոր համար ես աւելորդ եմ։ Անգամ մըն ալ փորձեցէք, բայց այս անգամ ձգեցէք որ ես խմբագրեմ։

Ու սկսաւ գրել

«Այն մարդը որ անցեալ կիրակի նշմարուեցաւ, երբ իրեն չվերաբերող հովանոց մը կը վերցնէր Սէն-Բէէր եկեղեցիին գաւիթին մէջէն, եթէ կ'ուզէ ծանր տաղտուկներէ ազատիլ եւ քրիստոնեայի մը անունը անաղարտ պահել, որուն այնքան քաջութիւն կ'ընծայէ, թո՛ղ անմիջապէս յիշեալ հովանոցը յանձնէ Թիւ 10, Հայ Սթրիթ։ Իր անունը լաւ մը հասկցուած է։»

Այս անգամ ծանուցումին ազդեցութիւնը չուշացաւ եկաւ։ Ծանուցումը հրատարակուելէն ժամ մը յետոյ, մեր մարդուկը իր տան բակին մէջ կը գտնէր տասներկուքի չափ հովանոցներ՝ փոքր նօթերով մատներուն վրայ կապուած, ուր կը խնդրուէր չմատնել զիրենք։

* *

Վերջերս կատարուած վիրաբուժական գործողութեան առթիւ ծնած մը գտնուեցաւ մարդու մը մարմնին մէջ։ Յուլիս 21ին, Ռուպէ հիւանդանոցը կը ներկայանար՝ դարմանուելու համար։ Բժիշկէ մը կողմէ տրուած մասնաւոր թուղթ չունենալուն համար, հսկիչները զինքը յետ դարձուցին այդ կէսօր։ Յաջորդ օրը, նորէն եկաւ մարդը, այս անգամ բժիշկին կողմէ թուղթ մը առած, որ կ'ըսէր. «Օտար մարմին յատակոնքին մէջ։» Վիրաբուժականներու սրահը տարուեցաւ։ Հիւանդը, Էվարիստ Ուոլքէն, հիւսն, 65 տարեկան, քննուեցաւ Տոքթ. Գոթիէի կողմէ, որ անհրաժեշտ դատեց վիրաբուժական գործողութիւն մը։

Յուլիս 22ին կատարուեցաւ գործողութիւնը. ամենաբարակ ձեռք կտրին վրայ խոր ճեղքուածք մը բացին, նախապէս քլորոֆորմով մարմնացնելէ յետոյ։ Ո՛րքա՛ն մեծ եղաւ վիրաբոյժին զարմանքը, երբ յատակոնքին մէջէն հանեց ծաղկաման մը, 17 սանթիմ բարձրութեամբ եւ 4 սանթիմ տրամագծով մինչեւ վերին յատակը եւ 22 սանթիմ՝ ամենէն լայն տեղը։

Այդ ծաղկամանը սանձի ձեւ ունէր, ձուաձեւ եւ բոլորքը մէջնաբաժիններով։ Վիրաբուժական գործողութիւնը կատարելապէս յաջողեցաւ, բայց փորամզային բորբոքում (բէրիթոնիթ) երեւան եկաւ։ Առանց բան մը յայտնելու, հոգին աւանդեց մարդը։ Այս գործողութիւնը բժշկական աղմուկ հանեց այն թաղին մէջ ուր կը բնակէր Ուոլքէն։ Քառասուն տարիէ ի վեր միեւնոյն հաստատութեան մէջ կ'աշխատէր եւ լաւ համբաւ մը կը վայելէր. այրի էր՝ առանց զաւակի։

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 141

ԺՕՒԼ ՎԷՐՆ

ԴԷՊԻ ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԳԼՈՒԽ ԺԳ.

ՁՄՐԱՆ ԱՄԻՍՆԵՐԸ

Դեկտ. 30ին, լման լուսնի լոյսով, Վիքթորիա կղզիէն հիւսիսային եւ արեւելեան ուղղութեամբ կը տեսնուէր սառնակոյտերու երկար շարք մը, որ փակած էր հորիզոնը։ Ծովու սառնակոյտեր էին ասոնք, իրարու վրայ դիզուած գանգուածներով։ Անոնց բարձրութիւնը երեք-չորս հարիւր ոտքի կը հասնէր։ Այդ անզգին պատնէշը արդէն իսկ կը շրջապատէր կղզին՝ իր ամբողջ արեւմտեան երկու երրորդ տարածութեան վրայ։ Կը վախցուէր որ աւելի տարածուի անիկա։

Երկինքը շատ պայծառ էր յունուարի առաջին շաբթուն։ Նոր տարին — 1861 — բաւական սաստիկ ցուրտով մը սկսած էր, ջերմաչափը իջնելով Ֆարէնհայթի ութերորդ աստիճանը (13°,33 սանթիկրատ՝ զերոյէն վար)։ Այդ եղական ձմրան մէջ ամէնէն աւելի ցուրտ օրն էր որ կ'ըներ։ Լայնութեան այդ աստիճանին վրայ՝ մեծ բան մը չէր տիրող ցուրտը։

Տեղակալ Հօպսըն հարկ դատեց անգամ մըն ալ դիտութիւններ կատարել թէ՛ լայնութեան եւ թէ երկայնութեան աստիճանները ճշդելու համար։ Ապահովութիւն ձեռք բերաւ թէ կղզին տեղափոխութիւն չէր կրած։

Ո՛րքան ալ խնայութիւն ընէին, վառելու իւղը պակսելու վրայ էր բոլորովին։

Արդ՝ արեգակը փետրուարէն առաջ ցոյց չպիտի տար իր երեսը։ Դեռ ամիս մը կար, եւ ձմեռողները պիտի դատապարտուէին կատարեալ մթութեան մէջ անցընելու այդ ժամանակամիջոցը։ Շնորհիւ մանկամարդ Եսքիմուհիին, լամբարներու համար հարկ եղած իւղը մթերքը նորոգուեցաւ։

Յունուարի 3ն էր։ Քալումա գացած էր Գօթբըրթ հրուանդանին առաջքը, սառերու վիճակը քննելու համար։ Այդ տեղ, ինչպէս կղզիին բոլոր հիւսիսային մասին վրայ, սառնադաշտը աւելի հաստ էր։ Իրարու հետ զոդուած պաղլեռները իրենց մէջեւ հեղուկ անջրպետներ չէին ձգած։ Դաշտին մակերեւը, շատ խորդուբորդ, ամէն կողմ հաստատուն էր։ Անտարակոյս, այդ պատճառաւ, սառնադաշտը դէպ ի հիւսիսակողմ ուղղուած ծովու սառնակոյտերէն, ամփոփուած էր Վիքթորիա կղզիին եւ այդ սառնակոյտերուն մէջեւ։

Առաւ հանդերձ, մանկամարդ Եսքիմուհին, թէեւ ճեղքուածքներ չտեսաւ, բայց հէնց ծակեր նշմարեց, որոնք կարծես կղզուած էին սառին մէջ։ Անոնց գործածութիւնը անծանօթ չէր։ Փոկերու բացած ծակերն էին ասոնք, օդ շնչելու համար։ Այդ երկակենցաղները, բոլորովին չխեղդուելու համար այդ հաստատուն կեղեւին տակ, կուգային շնչելու անոր մակերեսին վրայ, եւ ձիւնին տակ ծակը դղեկքի մասամբ փորձելու։

Քալումա գիտէր թէ արջերը, ձմեռ ատեն, համբերութեամբ կծկած այդ ծակերուն մօտ, կը սպասէին այն վայրկեանին երբ փոկը դուրս կ'ելլէր. իսկոյն իրենց թաթերուն մէջ սեղմելով կը խեղդէին զայն ու կ'առնէին կը տանէին։ Քալումա գիտէր նաեւ թէ Եսքիմոցիները, ո՛չ նուազ համբերատար արջերէն, փոկերու երեւումին կը սպասեն, շարժուն հանգոյց մը նետելով անոնց վիզը եւ առանց մեծ դժուարութեան բռնելով։ Արդ՝ ինչ որ կ'ընէին արջերն ու Եսքիմոցիները, ճարտար որսորդներն ալ կրնային ընել այդ բանը. եւ քանի որ այդ ծակերը գոյութիւն ունէին՝ բաւ է փոկերը կը գործածէին զանոնք։ Արդ՝ փոկերն էին որ գործածելու պէտք եղած իւղը պիտի հայթայթէին։

Քալումա իսկոյն տուն դարձաւ Ճէսբըր Հօպսընի իմացնելու իրողութիւնը։ Այս վերջինը իր քով կանչեց Մարպը եւ Սապին որսորդները։ Քալումա անոնց բացատրեց Եսքիմոցիներուն կողմէ ի գործ դրուած միջոցները՝ ձմեռ ատեն որսալու համար փոկերը։ Նաեւ որսորդներուն առաջարկեց փորձ կատարել անգամ մը։

Քալումա հազիւ աւարտած էր իր խօսքը, Սապին արդէն իսկ պատրաստած էր շարժուն հանգոյցը։

Տեղակալ Հօպսըն, տիկին Բօլինա Պէրնէթ, երկու որսորդները, Քալումա, ուրիշ երկու-երեք զինուոր Գոթբըրթի հրուանդանը գացին։ Մինչ կիները ափունքին վրայ կը մնային, մարդիկը դէպ ի մատնանշուած ծակերը յառաջացան։ Ասոնցմէ իւրաքանչիւրը չուան մը ձեռքին մէջ՝ տարբեր ծակի մը բերանը կեցաւ։

Բաւական երկար ատեն սպասեցին։ Ժամ մը անցաւ։ Փոկերու մերձեցումը մատնող ոչինչ կար։ Բայց վերջապէս, ծակերէն մէկին մէջ — Մարպին դիտածը — շարժում մը առաջ եկաւ։ Երկար ժանիքներով գլուխ մը երեւան եկաւ։ Ծովափիղի գլուխ մըն էր։ Մարպը ճարտարութեամբ նետեց շարժուն հանգոյցը եւ ուժգին սեղմեց զայն։ Ընկերները օգնութեան վազեցին եւ մեծ դժուարութեամբ ջուրէն դուրս հանեցին հսկայ երկակենցաղը, հակառակ իր դիմադրութեան։ Կացինի քանի մը հարուածներով զգետնեցին զայն։

Ցոլացութիւն մըն էր ասիկա։ [illegible] բնակիչները ամբողջ զգացին այս նոր առատ արտադրութենէն։ Այսպէս ուրիշ ծովափիղներ ալ բռնուեցան։ Ասոր իւղ մը արտադրեցին—կենդանական եւ ոչ թէ բուսական իւղ,—ինչ որ բաւեց լամբարներու վառ պահուելուն։ Այսպէս լոյսը չպակսեցաւ հաստատակայ սրահին մէջ աշխատող այրերուն եւ կիներուն։

Սակայն ցուրտը չէր սաստկանար։ Բարեխառնութեան աստիճանը անտանելի չէր։ Եթէ երբեք ձմեռողները հաստատուն ցամաքի վրայ գտնուէին, չպիտի գանգատէին այս պայմաններուն մէջ ձմեռ մը անցընելնուն համար։

Միայն որ, ծովու լեռնանման սառնակոյտերուն շնորհիւ պաշտպանուած էին հիւսիսային եւ արեւմտեան քամիներուն դէմ, եւ անոնց ազդեցութիւնը զգալի չէր ըլլար։ Յունուար ամիսը կը յառաջանար եւ ջերմաչափը զերոյէն քանի մը աստիճան վար միայն կը ցուցնէր։

(Շարունակելի)

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Պայմաններ.— Վիճաբանութեան ենթարկուած առաջին յօդուածները.— Տեսակցութիւն մը Պ. Վիթէի հետ.— Տպաւորութիւնը Ճաբոնի մէջ։

Բարիզ, 14 օգոստոս.— Հաշտութեան բանակցութեանց պատուիրակներուն գումարումը որ երէկ, կիրակի, պիտի կատարուէր, այս օրուան յետաձգուեցաւ երկու կողմի պատուիրակներուն համաձայնութեամբ։ [illegible] Պ. Վիթէ [illegible] Սախալինը [illegible] 1902ի [illegible]

պիտի չհաւանէր վերադարձնել ճապոնական պայմաններուն վրայ, եթէ տրամադիր չըլլար Սախալինը թողելու։ [illegible]

Թոքիօ.— Նիքքօն լրագիրը կ'ըսէ թէ [illegible] Պ. Վիթէ [illegible]

Լոնտոն.— Մորնինկ Բոսթ [illegible] Պ. Վիթէի հետ, որ յայտարարեց թէ Ամերիկացիներուն կողմէ Ճապոններուն ցոյց տրուած համակրութիւնը [illegible]

«Աւստրալիոյ [illegible]»

Հարցուեցի Պ. Վիթէի թէ մինչեւ կը յուսայ՞ [illegible]

«Եթէ [illegible]»

Ներկայի [illegible] Պ. Վիթէ [illegible]

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ Պ. ՎԻԹԷԻ ՀԵՏ

Նոր յայտարարութիւններ.— Ի՛նչ պիտի ըլլայ ներկայ պատերազմը.— Հաշտութի՞ւն թէ բռնմաւութեանց շարունակութիւն.— Տիեզերական վտանգ մը.— Ճաբոններուն ծովային գաղթապահութիւնը։

Բարիզ, 14 օգոստոս.— Բթի Բարիզիէն [illegible] Պ. Վիթէի հետ [illegible]

«Այնպէս կը նկատեմ թէ այս միջոցին [illegible]»

Պ. Վիթէ այս խօսքերը [illegible]

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 18 օգոստոս.— Բորթսմաութէն [illegible] Ճապոնի առաջարկած պայմաններէն Է. եւ Ը. յօդուածներու մասին ալ համաձայնութիւն գոյացեր է պատուիրակներուն միջեւ [illegible]

ԲԱՐԻԶ.— Բորթսմաութէն կը հեռագրեն թէ [illegible] Պ. Վիթէ [illegible]

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճապոնական պայմաններուն Ա. եւ Բ. յօդուածներուն համար [illegible] Սախալինի [illegible]

ԲԱՐԻԶ.— Ա. եւ Բ. յօդուածներուն համար Ռուսերուն ընդդիմութիւնը [illegible]

— Վերջերեալ երկու յօդուածներուն [illegible]

ՌՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— [illegible]

— Տէյլի Թելէկրաֆ կ'իմանայ թէ [illegible]

— Ճապոնի [illegible]

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Լինեւիչ զօրավարը [illegible]

— Ռուս լրագիրները [illegible]

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ ԹԷ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Թոքիոյի մէջ.— «Ժուռնալ»ի թղթակցին տպաւորութիւնը.— Լաւատես կարծիքներ։

Բարիզ, 14 օգոստոս.— Թոքիոյէն [illegible] կը հեռագրէ Ժուռնալի թղթակիցը.— [illegible] Մանչուրիա [illegible]»

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԴԱՇՏԷՆ

Խարպինի մէջ.— Ռուսերուն յարձակողականը.— Լինեւիչ զօրավարին պատրաստութիւնները։

Խարպին, 14 օգոստոս.— Հոս [illegible]

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ — (Պաշտօնական).— Լինեւիչ զօրավարը [illegible] Օգոստոս 5ին [illegible] Օգոստոս 6էն 9 [illegible] Օգոստոս 10ին [illegible]

ԲՈՐԹՍՄԱՈՒԹ.— (Պաշտօնական).— [illegible] Պ. Վիթէ յայտարարեց թէ [illegible]

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռէօյթէր կ'իմանայ թէ [illegible] Մանչուրիոյ մէջ երկու կողմի բանակները [illegible]

ՄԱՐՈՔԻ ԳՈՐԾԸ

Հոլանտական յածանաւերու այցելութիւն.— Գերման թերթերու հրատարակութիւնները։

Բարիզ, 13 օգոստոս.— Թանճէրէն [illegible] Գերմանիոյ [illegible] Մարոքի [illegible] 19ին Թանճէր կը սպասուի։ [illegible]

— Պէրլինէն կը հեռագրեն Նոյե Ֆրայե Բրէսէի թէ [illegible] Նացիոնալ Ցայթունկ [illegible] Մատրիտ, Բարիզ, Մալթա, Սեվիլ։»

— Քէօլնիշէ Ցայթունկ Թանճէրի [illegible]

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիոյ մաքսային սակացոյցը.— Երկու երկիրներու առեւտրական յարաբերութիւնները։

Պերլին, 13 օգոստոս.— Ցայտնի է թէ գերման մաքսային նոր սակացոյցին ընդունուելէն հետեւանօք, որ 1906 մարտ 1էն սկսեալ պիտի գործադրուի, Պերլինի կառավարութիւնը [illegible] Մ. Նահանգաց [illegible] Մ. Նահանգաց եւ Գերմանիոյ միջեւ։

ԷՏՈՒԱՐՏ Է Ի ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Մեկնում թագաւորին.— Գերմանիայէն անցնիլը։

Լոնտոն, 13 օգոստոս.— Անգլիոյ թագաւորը, այս առաւօտ, մեկնեցաւ։ [illegible] Վիքթորիա-Ալպերթ [illegible] Մարիէնպատ [illegible] Ուիքլի Տիսբէչ [illegible] օգոստոս 15ին։ [illegible]

Անցեալ [illegible]

ԱՆԳԼԻԱՑԻՆԵՐԸ ԿԵԴՐ. ԱՍԻՈՅ ՄԷՋ

Անգլիացիներու գործունէութիւնը.— Պարսկաստանի ու Պելուճիստանի սահմանագլուխին վրայ։

Բեղերսպուրկ, 13 օգոստոս.— Թէհրանէն կը հեռագրեն ռուս գործակալութեան թէ, Թէհրան ստացուած տեղեկութեան մը համաձայն, Անգլիացիները մեծ գործունէութիւն մը ցոյց կու տան Պելուճիստանի սահմանագլուխին վրայ։ [illegible]

ՍՊԱՆԻԱ

Տնտեսական տագնապը.— Արշաւ. գողգողներ.— Երկրագործական հրապարակախօսութիւններ։

Մադրիտ, 13 օգոստոս.— Լրագիրները [illegible]

ԽՈՇՏԱՆԴՈՒԱԾ ԱՂՋԻԿԸ

Վայրագ մօր մը ու կնոջ մը անխղճութիւններ.— Փոքրիկ աղջիկ մը զոհ գացած։

Բարիզ, 13 օգոստոս.— Անցեալ մայիս ամսուն, Միլլ Միյօ [illegible]

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— [illegible] Համիտեան [illegible]

— [illegible]

— Առաջին կարգի Մէճիտիէ [illegible]

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ [illegible] (Մադրասի [illegible])

ԵԼՄՏԱԿԱՆ [illegible]

ԱՆԱՏՈԼԻԻ երկաթուղիին երկայնութիւնը հիմա 1034 քիլոմեթրի հասած է։ Այդ գիծը երեք մասի բաժնուած ըլլալով, անցեալ 1904ին հասոյթները [illegible] եղած են իւրաքանչիւր քիլոմեթրի համար.

	Ֆր.
Հայտար Փաշա – Էնկիւրի	10,496
Էսկիշէհր – Գոնիա	6,609
Համիտիէ – Ատաբազար	13,089

Նոյն տարուայն ընդհանուր հասոյթը առաջս եղած է.

	Ֆր.
Հայտար Փաշա–Էնկիւրիի	6,066,828
Էսկիշէհիր-Գոնիա	2,941,217
Համիտիէ–Ատապազար	117,805

Անցեալ տարուան հետ բաղդատելով Հայտար փաշա–Էնկիւրիի գիծին հասոյթները նուազած, իսկ միւսները աւելցած են։ Անցեալ տարի իւրաքանչիւր քիլոմեթրի համար 8842 ֆր. հասոյթ գոյացած է, մինչդեռ նախորդ տարին 8123 էր։ Անցեալ տարի իւրաքանչիւր քիլոմեթրի ծախքն էր 3991 եւ զուտ շահը՝ 4846։ Առջի տարին զուտ շահը հազիւ 4387 ֆր. էր։ 1904ին երկաթուղիի Ընկերութեան երթեւեկները եւ ալ աւելցած են։ Երեք վագոնաշարժ, 40 վագոն, Թղթատարական 4 վագոն, եւ ապրանքի 63 վագոն յանձնառութեամբ ըլլալով, մեծ մասը յանձնուած է Ընկերութեան։ 1904 տարուան ընդհանուր զուտ շահը եղած է 2,539,841 ֆր., որ առաջս բաժնուած է.— Պետական դրամագլխութեան՝ 115,785, բաժնեթուղթերու հարիւրէն հինգ տոկոսին՝ 1,887,760, բաժնեթուղթերու գլխավճարին՝ 32,500, պահեստի պահեստի դրամագլուխին՝ 200,000 եւ նոր հաշւոյն փոխադրուած 303,796։ Ինչպէս կ'երեւայ վերոգրեալ թուանշաններէն, Անատոլի երկաթուղիին Ընկերութիւնը հաստատուած օրէն ի վեր երբեք չէր զարգացած է եւ հասոյթները հետզհետէ կ'աւելնան գոհացուցիչ կերպով։ Անատոլի եւ Պաղտատի երկաթուղիներուն Ընկերութիւնը այսօր ունի 88 վագոնաշարժ ու 1838 վագոն։ Այդ գիծը Հալէպի մէջ պիտի միանայ Սուրիոյ երկաթուղիներուն, որով կարեւորութիւնը աւելի պիտի բազմանայ։ Համա-Հալէպի գիծին շինութեան պաշտօնի գիծին մինչեւ Ատանա երկարելը պիտի տալ արտասովոր զարգացում մը։

—Անատոլի երկաթուղիին 31րդ շաբաթուան հասոյթը իւրաքանչիւր քիլոմեթրի համար առաջս եղած է.— Հայտար Փաշա-Էնկիւրիի գիծ (578 քիլոմեթր) 9,717 ֆր. անցեալ տարիէն 754 աւելի եւ միւս շաբաթներէն ալ 1,781։ Էսկիշէհիր-Գոնիայի գիծ (445 քիլոմեթր) 5,197, անցեալ տարիէն 2,018 աւելի եւ միւս շաբաթներէն ալ 3,491։

ԿԱՅՍ. ԲԱՐԵՒՆԵՐ.—Սելանիկի լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Իր կայս. բարեւները հաղորդել տալ Գ. զօրաբանակին հրամանատար միւշիր Հաճի Մէհմէտ Խայրի փաշային եւ զինուորական [illegible] քննիչ Նուրի փաշային՝ գնահատելով անոնց բոլորանուէր պաշտօնավարութիւնը։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ Ֆրանց Ժոզէֆ կայսեր ծննդեան 75րդ տարեդարձին առթիւ, այսօր, օսմ. պահականաւը դրօշներով զարդարուած էր եւ կէսօրէն թնդանօթ արձակեց։

—Այս առթիւ գոհաբանական աղօթքներ կատարուեցան Սանթա-Մարիա եկեղեցիին մէջ եւ յետոյ շնորհաւորական ընդունելութիւններ կատարուեցան դեսպանատան մէջ։

—Այս գիշեր Աւստրիոյ դեսպանատան Ենիքէօյի ամառանոցին մէջ հացկերոյթ պիտի տրուի եւ լուսավառութիւններ տեղի պիտի ունենան։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ՈՒ ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—Օսմ. կառավարութեան եւ Պուլկարիոյ իշխանապետութեան միջեւ կնքուած հեռագրական եւ թղթատարական պայմանագրութիւնը ստորագրուեցաւ եւ փոխանակուեցաւ։

ՁԻԵՐԸ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ ասկէ վերջը, առանց օտար երկիրներու դիմելու պէտք ըլլալու, օսմ. երկիրներու մէջ հեծեալ ու թնդանօթաձիգ զինուորներու համար ձիեր հայթայթուին։ Այս առթիւ տրուած որոշման մը համաձայն, Արաբիայէն ձիեր գնուելով օսմ. միւս նահանգները պիտի ղրկուին եւ մասնաւոր ձիերու պիտի յանձնուին, գիտական պայմաններու համաձայն գործածուելով։ Առաջ գալիք ձիերը պիտի խնամուին զինուորական ծառայութեանց յարմար վիճակի մը վերածուելու համար։ Միւս կողմէ անասնաբուժական դարմանումները վերցուելով, օտար երկիրներ դրկուած աւելի քան իւրաքանչիւր անասունէ հինգ ոսկի պիտի առնէ եւ տարին գոյանալիք հասոյթով երեք տարուան մէջ Հաւնտարիայէն հազար մատակ ձի գնելով նոհանդները պիտի ղրկուին, որ կերպով ձի հասցնելու համար։ Այս որոշումները վաւերացուած կայս. Իրատէով։

ՖՐԱՆՔՖՈՐԹԻ մէջ երկաթուղիի շինութեան Ընկերութեան անդամներէն Գ. Գ. Ռիւդի Բիթեր եւ Բիւսօ Կ. Պոլիս ժամանած են՝ ուսումնասիրելու Հայտար Փաշայի նաւահանգիստին մեքենական աշխատութեանց եւ մասնաւորապէս նոյն նաւահանգիստին մթերանոցներուն ընդարձակման վերաբերեալ ծրագիր մը։ Այդ Ընկերութիւնը շինած է Էսկիշէհիր-Գոնիայի եւ Գոնիա-Էրէյլիի գիծերը։

ՄԱՏՐԻՏԻ օսմ. դեսպանատան պաշտօնեաներէն մէկը ներկայ պիտի գտնուի Պորտօյի մէջ գումարուելիք մանկավարժութեան միջազգային համաժողովին։

ՊՐՈՒՍԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ մինչ Պրուսիոյ քաղաքին մէջ այս տարի թութի բաղարի քանակութիւնն է 1,850,000 քիլօ, մինչդեռ անցեալ տարի 1,300,000 եղած էր։ Ամբողջ նոհանդին արտադրութիւնը չորս միլիոն քիլօ կ'հաշուուի։ Այդ աւելցութեան պատճառն է երկարատեւ ձիւնը, ձիւնին առատութիւնը եւ թթենիները հողմերէն առանց օգնելու նպաստաւոր վիճակը։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ մէջ չորեքշաբթի օրը ժանտախտէ մեռած մարդու մը դիակը գտնուած է։

ՖԵՐԻՔԻՒՂԻ լատինական գերեզմանատան մէջ, երէկ, հոգեհանգստեան կատարուեցաւ Ժ թիւ պատերազմին մեռած ... փ. Անցեալ զինուորներուն համար։ Ներկայ գտնուեցան Ֆրանսական դեսպանատան պաշտօնեաները եւ ուրիշներ։

ՍԿՈՒՏԱՐԻ Տօղ Համամ թաղին մէջ, առջի օրը, Հըքասի մը թարթառ տանը փլաւ։ Տանտէրը՝ Ալիոմ, փլատակներուն տակ մնալով վիրաւոր վիճակին մէջ ազատուեցաւ։

ԲԵՆՏԻՔԻ բաղնիքը, անցեալ երեկոյթ, երկու կին եւ երեք այր երբ լողալ թեթեւ մեքենայով մը պտոյտ կը կատարէին, առանց մեկնին անխոհեմ մէկ չորժամին հեռանալով, մեքենայէն չըլլալով եւ ամէնքն ալ ծովը ինկան։ Այդ միջոցին բարերարպարտ մօտերը կը գտնուէր Գ. Ջիկալալի շրջանաւը, ուրկէ գրկուած մակոյկ մը յաջողեցաւ ամէնքն ալ ազատել։

ԳՈՒՄԳԱՊՈՒԻ ոստիկանութիւնը իմանալով որ երէկ գիշեր երկու հոգի Մէրտիվէնիլ Բիլեաթի տակ թափառելով Արթինի խանութը երթալով, կառք ու զոյն վիրաւորեր են, իսկոյն հոն փութաց եւ տեսաւ թէ Արթին մեռած է առած վէրքերէն։ Անմիջապէս քննութեան ձեռնարկուեցաւ։

ԲԻՐԱՑԻ Ֆէրիտիէ թաղը, Ֆրանի փողոցին մէջ, երէկ գիշեր, ձիաւորներ Պողոսեանի Օննիկ դաշոյնով ինքզինքը երկու անգամ վիրաւորեց։ Պատճառն այն էր թէ իր հօրեղբօրը կնոջ կորուսցած դրամին համար իրեն կասկածած էին։

ԻԶՄԻՐԻ Համիտիէ Արհեստից վարժարանին ի նպաստ հրապարակ հանուած բախտախաղաւ 11րդ վիճակահանութիւնը, առջի օր, երկրորդ անգամ ըլլալով տեղի ունեցաւ եւ հետեւեալ թիւերը շահեցան մեծ պարգեւները.—

Թիւ	Ղրուշ
15,072	70,000
17,400	14,400
11,056	10,000
1,341	8,000
15,567	1,200

եւ 20,000 դրուշի նուէր մը

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՈՐԹԻՍՄԱՆ

1900ի փոխառութեան պարտաթուղթերու
Օսմ. ոսկի 4,999,500

31րդ թիրաժ, 1/14 օգոստոս 1905

8901— 8950	119501—119550
18301— 18350	123751—123800
30951— 31000	124901—124950
32951— 33000	144301—144350
35351— 35400	148501—148550
42151— 42200	153451—153500
49451— 49500	154201—154250
62801— 62850	164051—164100
63601— 63650	168451—168500
72601— 72650	177001—177050
74351— 74400	177101—177150
75101— 75150	182801—182850
77551— 77600	192151—192200
84601— 84650	193001—193050
86901— 86950	197651—197700
87201— 87250	200851—200900
88201— 88250	206201—206250
92801— 92850	210751—210800
108501—108550	225001—225050
115651—115700	226101—226150
119051—119100	— —

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՌՈՒՍԱՀԱՅՈՑ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐՈՒ ԵՒ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԽՆԴՐՈՅՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

Բերկրութեամբ կը ծանուցանենք թէ Թիֆլիզէն՝ Ս. Հայրապետին կողմէ Ս. Պատրիարք Հօր ուղղուած հեռագիր մը կ'աւետէ Ռուսաստանեայց եկեղեցապատկան կալուածոց եւ դպրոցական խնդիրներուն նպաստաւոր լուծման մը յանգած ըլլալը։ Ն. Ս. Օծութիւնը կը ծանուցանէ թէ կայսերական Ուքազ մը (Հրովարտակ) ելած է, որով՝ գրաւուած դպրոցներն ու կալուածները կը վերադարձուին Հայ Եկեղեցւոյ, մատակարարուելու համար նոյն օրէնքով եւ դրութեամբ որ կար՝ բարեյիշատակ Տ. Գէորգ Ս. Կաթողիկոսի օրով։

Այս ուրախաբեր լուրին համեմատ, վերջապէս յաջողութեամբ կը պսակուին այն երկարատեւ դիմումները եւ ջանքերը զորս չէր դադրեցուցած ընել Էջմիածնայ Ս. Հայրապետը՝ գործակցութեամբ Կ. Պոլսոյ Ս. Պատրիարքին եւ Ազգին միւս հոգեւոր պետերուն, Մայր Աթոռին եւ հետեւաբար ամբողջ Ազգին պատկանող եկեղեցական կալուածներն ու դպրոցները վերադարձնելու եւ անոնց մատակարարութիւնը՝ բաղձացեալ նախկին դրութեան վերածելու համար։

Աւետիք Օսմանեան Ս. Պատրիարքին ուղղուած Հայրապետական հեռագրին թարգմանութիւնը.—

«ԹԻՖԼԻԶ, 3/16 Oգոստ.—Կրկամ ծանուցանել Ձեր Սրբազնութեան թէ Կայսերական Փոխարքան, այսօր, աւետեց ինծի թէ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը ստորագրած է այն Ուքազը, որով եկեղեցական կալուածներն ու դպրոցները կը վերադարձուին Հայ Եկեղեցւոյ, մատակարարուելու համար նոյն օրէնքով եւ դրութեամբ որ կար Տ. Գէորգ Կաթողիկոսի օրով»։

Ս. Պատրիարքը այսօր հեռագիր մը ուղղելով Ս. Հայրապետին, կը հաղորդէ թէ եկեղեցապատկան կալուածներու եւ դպրոցական խնդրոյն այս նպաստաւոր լուծումը ուրախութեան պատճառ է Թուրքիոյ համայն հայ եկեղեցականութեան ինչպէս նաեւ ընդհանուր Հայ Եկեղեցւոյ հօտին։

Այս առթիւ անգամ մը եւս կը յայտնենք մեր երախտագիտութիւնը առ Օսմանեան մեծապանծ Գահն որուն բարձր հովանիին ներքեւ, եւ շնորհիւ Օգոստափառ Սուլթանին, Թուրքիոյ Հայերը ի վաղուց անտի անվրդով կը վայելենք ամէն արտօնութիւններ եւ շնորհներ՝ մեր եկեղեցիներուն, դպրոցներուն եւ բոլոր բարենպատակ հաստատութեանց մատակարարութեան եւ անոնց գոյքերուն եւ կալուածներուն նկատմամբ։

Աղքատանի կտակով վերջնապէս Երուսաղէմի թողուած գումարը հոն պահանջելու համար Եգիպտոսէն Պոլիս եկող Աղքատանի փոխանորդին կողմէ Երուսաղէմի Շէրիի դատարանին առջեւ բացուած դատը քննելով, դատարանը լսելէ ետք վանքին ներկայացուցիչներուն բացատրութիւնները, ինչպէս նաեւ Աղքատանի փոխանորդ Բալթա էֆ.ի առարկութիւնները, յետ երկար քննութեան մերժած է այս վերջնոյն պահանջումը, յայտնելով թէ կտակով հաստատուած վանքին տրուած գումարները կանոնի սահմանած ժամանակամիջոցէն շատ անցած են եւ հետեւաբար «միւրուրը զեմանի»ի ենթակայ. այս վճիռով պէտք տրուի նաեւ ըլլալու։ Երուսաղէմի վանքը նոր առիթ մը կ'ունենայ վայելելու կայս. կառավարութեան արդարասիրութիւնը, որուն կը պարտի իր գոյութիւնը եւ ամենայն իրաւունքները։

—Կրօնական Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ նկատելով որ Ակնայ առաջնորդ տեղապահ Տ. Կարապետ Վ. Եսայեան վերջերս նորէն սկսած է ժողովրդեան հոգեւոր զգացմանց դպչող գայթակղեցուցիչ գրութիւններ հրատարակել, որոնց իսկ եւ աւելի ազդարարութիւն մը ուղղել լրագրին վարդապետին, չնկատելով որ եթէ չդադրի նման այդ կարգի հրատարակութիւններէ, իր մասին օրինական կարգադրութիւններ տեղի պիտի ունենան։

—Երուսաղէմէն կը գրեն թէ Տ. Եղիշէ Վ. Չիլինկիրեան Ս. Աստուածածնի տօնէն անմիջապէս վերջը պիտի մեկնի Երուսաղէմէն Կ. Պոլիս գալու եւ ստանձնելու համար Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդութեան պաշտօնը։

—Սամաթիոյ Սանասարեան վարժարանի խնամակալութիւնը երէկ Ղալաթիոյ Ազգ. Կեդրոնական վարժարանը գումարուեցաւ Նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին եւ վարժարանին վերաբերեալ գործերով զբաղեցաւ։

—Զմիւռնիոյ Կրօն. եւ Քաղ. Ժողովները տեղեկագրի մը ծանուցած է որ Պատրիարքարան, խնդրելով որ իրենց առաջնորդ տեղապահ Տ. Կորիւն Վ. Ճիլաճեան Զմիւռնիա մնայ։ Ինչպէս յայտնի է, Տ. Կորիւն Վ. նոյն պաշտօնով Մուշ պիտի երթայ. իսկ անոր տեղ Խաս ժողովը ուրիշ վարդապետ մը ընտրած էր։

—Ս. Պատրիարքը Էսկիշէհիր Նորթերթ առաջնորդ Դանիէլ Վ.ի գիր մը ուղղելով հաղորդած է իրեն թէ պէտք է Երուսաղէմ երթալով տեղւոյն ժառանգաւորաց վարժարանի տեսչութիւնն ստանձնել, ինչպէս որոշուած է իր պետը՝ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը։

—Այսօր, Ֆրանց Ժոզէֆ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Տ. Ղեւոնդ վրդ. Դուրեան եւ Արթին էֆ. Ֆէնէրճեան, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ աւստրիական դեսպանատունը կ'երթան, շնորհաւորելու դեսպան Պարոն Ֆոն Քալիչէն։

—Լամին վեց կրօնաւորներ երէկ Դուրս Գոթու երթալով այցելեցին Մայր Եկեղեցին եւ յարակից երկու եկեղեցիները։

—Իզմիրէն կը գրեն թէ վաղամեռիկ գրագէտ Գրիգոր Շահինեանի հաղորդական վրայ գեղեցիկ չիրիմ մը կանգնուած է Դուրեան Սրբազանի ծախքով։ Բազման արտադրութիւնը կատարուած է անցեալ կիրակի, դիւրամատչելի մարգերն մէջ յատուկ Ս. Պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուելով։

—Տաւրեանէի եկեղեցին վերանորոգման կայս. Իրատէն, որ շնորհուած էր ասկէ առաջ, իր տեղը ղրկուած եւ ձեռնարկուած էր նորոգութեան։ Այս անգամ կը տեղեկացնեն Պատրիարքարան թէ ամբողջ վերին ամրութեան ին չինութիւնները եւ միայն ներքին զարդարանքը մնացած է։

—Ռուսկիոնութեան Թարգման Պետրոս Սէզայի էֆ.ի որդին Յարութիւն էֆ. Սիրունեան, որ վերջերս Իտալիայէն մայրաքաղաք եկաւ. Մ. Ռաֆայէլեան վարժարանի ուսումնական շրջանը յաջողութեամբ բոլորած եւ վեց տարի գծագրութեան եւ քանդակագործութեան հետեւած է. գծագրութիւնն ուսած է Վենետիկոյ գեղարուեստից բարձրագոյն վարժարանին մէջ, իսկ քանդակագործութիւնը՝ ուրիշ Պոնարէկի հայկական քանդակագործին քով։ Յարութիւն էֆ. քանիցս գնահատման ու պարգեւներու արժանացած է, առանձնանալով նաեւ Ա. կարգի վկայականով։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիգրան էֆ. Ցովահիւմէի յիշատակութեան առթիւ փեսան ծանկեպակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցին, Ցարութիւն էֆ. Ցովակիմեան, Գոհիէր։

(Հաղորդագրութիւն)

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊՈՐԹՍՄԱՈՒԹ, 17 օգոստոս.— Երէկուան նիստին մէջ երկու կողմի պատուիրակները նախ բանակցեցան սրբուելիք չինական երկաթուղիին վերաբերեալ խնդրոյն վրայ։ Այդ մասին համաձայնութեան մը յանգեցան, անոր վերաբերեալ մանրամասնութիւն մը ապա կատարուելիք վիճաբանութեան մը յետաձգելով։ Հաշտութեան պատուիրակները յետոյ ընդունեցին Ը. յօդուածը որ կը վերաբերի Մանչուրիոյ երկաթուղիին միւս մասերուն։ Այդ ընդունելութենէն առաջ կատարուած վիճաբանութիւնները կարճատեւ էին։ Այսօր պատուիրակները ձեռք առին Թ. յօդուածը՝ պատերազմական տուգանքի մը հատուցման մասին։ Աստ վիճաբանութիւնները երկար առնելին, բայց որդեգրենք մը չյանդեցան։ Այդ յօդուածին համար համաձայնութիւն մը առաջման ենթակայ ըլլալով, թողուեցաւ Ժ. յօդուածը ձեռք առնելու համար։

—Կը հաստատուի թէ Ռուսիա տեղի պիտի տայ Ճաբոնի պահանջումներուն, ռազմիկական ջուրերու մէջ ձկնորսութեան իրաւունքի մասին՝ Վլատիվոսթոքի հիւսիսային կողմէն մինչեւ Պեհրինկայի նեղուցը։

—Պ. Վիթէ, երէկ, օտ յօդուածութեան թիւ մը կը թղթակցի մը.— «Ամէն ջանք կ'ընեմ հաշտութեան կնքումը ձեռք բերելու համար։ Մինչեւ հիմա վիճաբանութեան ենթարկուած ամեն յօդուածներէն կէսէն համար Ճաբոններուն առջեւ տեղի տուի. Բաղդակցական եւ ոչ մէկ անձ կրնար ինծի չափ առաջ երթալ։»

—Երէկ Բորթսմաութի մէջ զրոյց կ'ըլլայ թէ զանազան անցութիւններ կը ջանան համոզել Ճաբոնը որ հա կենայ պատերազմական տուգանք պահանջելէ, Ռուսիոյ կողմէ ուրիշ գոհացում մը ձեռք բերելով։ Այդ պարագան, սակայն, այն առանց կրնայ տեղի ունենալ, երբ Ռուսիա հաւանի Սախալինի կղզին թողելու։ Կ'ըսուի նաեւ թէ Ճաբոն կը պնդէ չէզոք նաւահանգիստներ ապաւինած ռուսական մարտանաւերը իրեն թողելու առաջարկութեան վրայ։

ԲԱՐԻԶ.— Բեզերպուրկէն կը հեռագրեն թէ Բեզերպուրկի կառավարական շրջանակներուն մէջ համոզուած չեն Բորթսմաութի բանակցութեանց նպաստաւոր արդիւնքին համար տեղեկ ընդհանուր լաւատեսութեան։ Պատուիրակները համաձայնեցան այն յօդուածներու վրայ, որոնց համար ակնբերէն յայտնի էր թէ վիճաբանութեան առարկայ պիտի չըլլան։ Հիմա կը միայ ամէնէն դժուարին գործը՝ պատերազմական տուգանքի եւ Սախալինի թողուելուն։ Ռուսիա կատարելապէս համոզուած թէ պատերազմին շարունակութիւնը իրեն համար նպաստաւոր պիտի ըլլայ, տեղի պիտի չտայ։ Հաշտութիւն պիտի չկնքուի. ուրեմն բան է եթէ Ճաբոն մեծապէս չափաւորէ իր պայմանները։

—Պատուիրակները երկուշաբթի պիտի սկսին վերապահուած յօդուածներուն բանակցութեան։

—Բեզերպուրկէն կը հեռագրեն թէ Նիքոլա կայսրը ստորագրած է ընդհանուր զօրահաւաքութեան հրամանագիրը սակայն ամբողջ ամսուան համար, եթէ մինչեւ այն առեն հաշտութիւն կնքուած չըլլայ։

ԲԵՐԼԻՆԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ.—Ռուս գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ կայս. Ուքազ մը կ'արտօնէ ելմտական նախարարութիւնը ներքին նոր փոխառութիւն մը կատարել երկու հարիւր միլիոն րուպլիի, հարիւրին հինգ տոկոսով։

—Կայս. Ուքազ մը անվաւեր վիճակի կ'անթարկէ Սեւ ծովի ռուսական նաւատորմին հրամանատար Բիրիլեւ ծովակալը եւ երկրորդ հրամանատար Վիրէնիէւսքի ծովակալը եւ Կնօրկի Բաչեէսանօսձկի հրամանատարը։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերուան հեռագիրներուն մէջ։)

ԲԵՐԵՐՍԲՈՒՐԿ.—Կայս. Ուքազ մը կը հրամայէ որ Հայոց եկեղեցիներուն անշարժ եւ շարժական կալուածները ասկէ վերջը պիտի յանձնուին այդ եկեղեցիներուն կողմէ։

ԲԵՐԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Կայս. Ուքազ մը հայ Եկեղեցւոյ վարչութեան եւ կանոնեկութեան կ'անթարկէ եկեղեցիներուն, վանքերուն, վարժարաններուն եւ բարեգործական հաստատութեանց սեպհական շարժական եւ անշարժ կալուածները։

—Նիքոլա կայսրը իր ներկայութեամբ ընդունեց ներքին եւ պատերազմական գործոց նախարարները. յետոյ կայսրը ընդհանուր զօրահաւաքութիւն մը հրամայեց, ինչ որ պիտի գործադրուի, եթէ մինչեւ սեպտեմբեր հաշտութիւն չկնքուի։

ԲԵՇԹԱ.—Պարոն Ալպերթ տը Ռոչիլտ յայտարարեր է թէ մեծ սեղանաւորները առակումն պիտի բանան հունգարական տոմսերի դրամայի գինները, բայց եթէ մինչեւ սեպտեմբեր Հունգարիոյ քաղաքական կացութիւնը վերջնականապէս չկարգադրուի, սեղանաւորական աղէտ մը անխուսափելի պիտի ըլլայ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Հոս հետզհետէ շահեկանութիւն կը պատճառէ Անգլիոյ թագաւորին եւ Գերմանիոյ կայսեր միջեւ հանդիպում մը գաղափարը։ Լոնտոնէն առնուած վերջին լուրերը աւելի դիւրութեամբ կը համարուին որ այդ հանդիպումը գերմանական հողի վրայ կատարուի։

ԲԱՐԻԶ.— Ոչ-պաշտօնական լեգէոն մը կը ծանուցանէ թէ Մարոքի մէջ Թամիզիպէի կայսրին առաջ բերած միջադէպը գոհացուցիչ լուծում մը պիտի ստանայ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Էօժէնի նախկին կայսրուհին ծանրապէս հիւանդ է։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 3 Օգոստոս			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միաց.	Օ.Ո.	98	31
Ամէնէն բարձր գին	»	98	35
Ամէնէն վար գին	»	98	28
Րումէլիի Երկաթուղի գոց	ֆր.	130	50
Ամէնէն բարձր գին	»	130	50
Ամէնէն վար գին	»	130	37
ԲԱՑՈՒՄ 4 Օգոստոս			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միաց.	Ք.Կ.	98	30
Րումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	130	75
Շիրքէթի Խայրիէ		32	—
Քարասու		121	—
Ռէժի		18	05
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցուանական Պանքա		428	—
Տէրքօս		245	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	05
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		7	55
» ժուիսանս		2	62
» պարտաթուղթ		488	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		513	—
Թրանուէյ		79	—
Քրետի Ֆոնսիէ Եժիբսիէն Ա		310	—
» » » Բ		269	—
Լավրիոմ		59	—
Անատոլի երկթ. բաժնեթուղթ		16	45
» » պարտաթղթ.		527	—
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղր.	—	—
» » » չէք	»	109	25
Բարիզ » »	ֆր.	22	95
» » » չէք	»	—	—
Պերլին առանց չէք	մարք	18	68
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	93
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 Ֆրանքնոց	Ղր.	87	14
Անգլիական ոսկի	»	109	34
Բօլ Իմբէրիալ	»	90	10
Քրիմից	»	51	10
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	37
Մէթալիք	»	—	—
Րուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 17 Օգոստոս			
Անգլիական Քոնսոլիտէ		90	50
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	90	—
	գոց.	90	12
Օսմանեան Պանքա		13	75
Ռուսական 1888-1889		89	25
Հելլենական 5 %		54	50
» Մոնոբոլ		54	25
Պուլկարական 1892		101	—
Եժիբսիէն Իւնիֆիէ		105	75
Ճաբոնական %		88	25
Թրանսվալ		3	06
Ջերթըրս		1	75
Փոխանակագիր		25	28¾
ԲԱՐԻԶ, 17 Օգոստոս			
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99	77
Միաց. Օս. պարտաթ.	բաց. Ղր.	90	80
	գոց. »	91	35
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	594	—
Օսմանիէ	»	—	—
Րումէլիի երկաթուղի	»	131	76
Օսմ. մաքսատուն	»	477	—
Օսմ. Ռէժի	»	413	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	512	—
Քռէտի Լիոնէ գուբոնը կա.	»	1127	—
Իտալական Ռանթ	»	105	25
Սպանիական արտաքին	»	91	60
Աւստրիական	»	101	90
Թրանսվալ	»	78	85
Ռուսական 4 % 1901	»	88	85
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	175
Պոլիս Քարասուն	»	755	—
ՎԻԷՆՆԱ, 17 Օգոստոս			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240	10
Րումէլիի երկաթուղի	»	141	—
Օսմ. Ռէժի	»	378	—
ՊԵՐԼԻՆ, 17 Օգոստոս			
Միացեալ պարտաթուղթ	ֆր.	89	90
Րումէլիի երկաթուղի	»	135	25
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	60
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	350
ՊՐԻՒՍԷԼ, 17 Օգոստոս			
Օսմ. միացեալ պարտք		90	62
Րումէլիի երկաթուղի		133	25

ՌՕՊԷՐԴ ԳՕԼԷՃ

Վարժարանին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 1|13ին։ Կարգադրութիւններ եղած են վաճառականական ուսումը բաղձացեալ կատարելութեամբ աւանդելու համար։ Վարժարանին մասնաւոր բժիշկը՝ աշակերտներու առողջութեան, մարմնամարզներուն եւ բաղնիքներուն, ինչպէս նաեւ վարժարանին ընդհանուր առողջապահական վիճակին վրայ կը հսկէ։ Մարմնամարզի նոր եւ գեղեցիկ մասնաւոր շէնք մը կառուցուած է նորագոյնս, ուր մէջ ունենալով մարմնամարզի ամէն տեսակ գործիքներ, վերջին դրութեանց համաձայն։ Երկու տարիէ ի վեր բացուած է նաեւ փոքր տղոց յատուկ նոր շէնք մը, ուր կ'ընդունուին մինչեւ տասը տարեկան աշակերտներ։ 3—24

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—1321 սեպտեմբեր ամսուան ժամկոնալուն առթիւ, որ տասն օգոստոս ըմպելեաց վաճառման վրայ առաջ երկարորդ հաւաքուելու կ'ըլլայ, Օսմ. Հանրային Պարտուց Ընդհանուր Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Կ. Պոլսոյ եւ արուարձաններու մէջ այս նիւթին վրայ գործ ունեցողներուն այս նիւթին վերաբերեալ կանոնագրութեան 10րդ եւ 14րդ յօդուածներուն համաձայն պարտին օգոստոս ամսուան ընթացքին մէջ անձամբ ներկայանալ Պոլսոյ, ոգելից ըմպելեաց Տեսչութեան, առանձնալու համար ու այս հարկ եղած կանոնական արտօնագիրը։ Կը ծանուցուի նաեւ թէ ոգելից ըմպելեաց Տեսչութիւնը օգոստոս 1էն սկսեալ պիտի ձեռնարկէ առօրց վաճառման եւ թիզքէրէ պիտի տայ։ Անոնք որ մինչեւ սեպտեմբեր 1էն ներկայանար, օրէնքին սահմանած պատժոներուն պիտի ենթարկուին։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

23/5 Օգոստ. 1905|1321 7—10

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԻԵ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ 1905–1906

Վարժարանիս ԻԵ. տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ Սեպտեմբեր 1ին։ Նորեկ աշակերտներու մուտքի քննութիւնները տեղի կ'ունենան օգոստոս 30ին եւ 31ին, իսկ դասերը կանոնաւորապէս կը սկսին սեպտեմբեր 1ին։

Վարժարանս, Թեղաքասար գիշերօթիկ աշակերտներու ընդունելութեան համար, ունի երկու տեսակ պայման.—Պէտք է վճարել

Ա.) Մինասուդ մաւաք 3 օսմ. ոսկի
Տարեթոշակ 20 » »
Արձանագրութեան տուրք 1 » »
Ամբողջ ծախքը վարժարանիս վրայ։
Եւ կամ Բ. Առանց մուտքի 12 օսմ. ոսկի տարեթոշակ եւ 1 ոսկի արձանագրութեան տուրք, պայմանաւ սակայն որ աշակերտներու ծնողք հոգան իրենց զաւակաց զգեստ, կօշիկ, կարկտանքի, դասագրքերու եւ դպրոցական ալ պիտոյից, մանձակալի եւ անկողնոյ, ինչպէս նաեւ գրաւոր ծախքը, իսկ վարժարանս տայ ծնունդ եւ ուսում, եւ հոգայ լուացքի, բժշկի ու բաղնիքի ծախքը։

Ցերեկեայ թեղաքասարները պարտին վճարել 6 ական օսմ. ոսկի։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար, ծնողք կամ պաշտպանք կրնան դիմել ի Կ. Պոլիս, Ազգ. Պատրիարքարանը եւ կամ ի Կարին Վարժարանիս Տեսչութեան։

ՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆ
ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Կարին, 2 յուլիս 1905 6—10

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Լ. ԹԵՐՁԵԱՆ

Բարիզի բժշկական վարժարանէն վկայեալ վիրաբոյժ-ատամնաբոյժ, նախկին պետ Բարիզի բժշկական վարժարանին քլինիքէին՝ պատիւ ունի ծանուցանելու իր յաճախորդներուն թէ հաստատուած է Բերա, Մեծ-Փողոց, Քարլմեան վաճառատան վերի յարկը, թիւ 9, ուր հիւանդներ կ'ընդունի ժամը 9էն մինչեւ 6 կէսօրէն յետոյ, բացի կիրակի օրերէն։ 36—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.—Օսմ. %4 Բրիօրիթէ թեմպէճքի փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1905 օգոստոս 1|14ին սուսաւող թիւ 25 կտրօ ին, ինչպէս նաեւ անցեալ յուլիս 1|14ին վիճակահանութեան մէջ եղած արժեթուղթերուն վճարումը պիտի կատարուի օգոստոս 1|14էն սկսեալ, Օսմ. Կայս. Պանքայի կիշէներէն՝ Կ. Պոլիս, Բարիզ եւ Լոնտոն։ 4—13

Ի Լ Ա Ն

(Խազինէի Խասսաի Շահանէ)

Խազինէի Խասսաի Շահանէ հասլաթըլ դաթ անլաթը էյլէն պիր ...էնի քէօմիւրէ էլիփաղ լիւզումի օլան եսկիւրի վէ քէօմիւր թէքիւրտաղը Պանտըրմա վէ Տեվրանը մահալլարը օլմագ վէ թէսլիմ խարիճէնք միզաայէտէն էվուրը մազպութըյէ վիրիլէրէկ առէ էտիլ թէսլիմ խոլիւմէ իւզրէ էնաղդե կէօզէ թարաֆ վէ եսկիւր ալըրի ալըրու միւտդէյէ պօլէրա միւնակասաղա արդահաղ բասմինին ալմայէ, մահաքայաք անփէդիպ ուլըհամ տեյլե անպայա չէքըրիտ միւզաքերէ իլէ մէլէթքէ եաղըղը օլմաղ մաղ թոթուլ ... թէքվոր ... մէրրայէն սուլ-ուղ պանէչ մուդարէ կէէրեթէ ... միւշքէլէթմէղ խազինէի ճէլիլէի միւնաղէաչիլէ կէլմէլէրի։ 2-3

Ֆի 2 աղուստոս 321

* * *

Լամիյէի ներկի Նիշանթաշը վէ Թարալի մասլ քէօմիւրէ, թօփէն գարա-ագաչ վէ ծըղմէ, փէս վէ փինտիքլի, մալցամ խաղմաըլը, քեռաէ եքը, պէյլաղ ջայղը, թուֆիուրք, թէնէքէ էսկէօրէ, գիրիշ վէ չէլիկ, Իդմիր վէ սար սոցուն, մազգերը վէ չէրիտ, էնվալի ալթէրյէ, միւնեգալ վէ էրզագ։

Խազինէի Խասսաի Շահանէ իչիւն պիր սենէլի քէօմիւրէ էլիփաղ լիւզումի օլան գարաճատէր լէվազիմաթըն մահալլը քալեմինի 6ընճը ճամաս էրթէսի կիւնու միւնագաղասայա վաղը օլմագ վէ կիւնասչըլ մաքամի օլմաղ, թէլթէնէկիլ աւլեւաւալ թէսլիմ արտիկ քիփալէթ-նամէլի միւսթէպերը ալեհաղ խազինէի ճէլիլէի միւնաղէաչիլէ կէլմէլէրի։ 2—3

Ֆի 2 աղուստոս 321

Առաջնակարգ Ընկերութիւն

Հոնկրուազ

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461.[illegible]35,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։

Ընկերութիւնը կ՚ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ [illegible], ինչպէս նաեւ [illegible] դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։

ԿԱՐԺԷ, ՈՒՐԵՄՆ ԱՅԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

ԴԻՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՋԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Մեր գործակալք Տ. Գ. ՏԱՎԻՍՕ եւ Ընկ. Գավաֆեան խան, թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՈՐԴԻՔ Ն. ՊԱՌՆԱԳԵԱՆԻ
Պոլիս Պառնաքան խան

18 30—50

ԴԺՈՒԱՐԱՄԱՐՍՈՒԹԻՒՆ
ՍՏԱՄՈՔՍԱՅԻ
Վայրկենապէս կը բուժուին
ՇԱՆՏՐՈՆԻ «ԿՈՒԹ ՏԸ ՔՈԼՕՆԻ»ՈՎ

Ազդեցիկ ընդդէմ
ՍՐՏԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
ՔՈԼԷՐԻՆԻ ԵՒ ԹՈՆՋԻ
Բարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, եւ բոլոր դեղարանները

---

65 ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ
Փորհարութեան, խոլէրինի, խոլէրայի
դէմ ամենազդեցիկ դեղն է

RICQLÈS

ՌԻՔԼԷՍԻ
ԱԼՔՈԼ ՏԸ ՄԱՆԹԸ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՆԵԽԱԶԳՈՒՇԱԿԱՆ ԴԵՂԸ ՀԱՄԱՃԱՐԱԿՆԵՐՈՒ ԴԷՄ
Բարիզի 1900ի եւ Սէն-Լուիի ցուցահանդէսներէն վարձատրուած մրցանակներով

Ռիքլէսի Ալքոլ տը Մանթը կը գտնուի ամէն դեղարաններու մէջ։ Զգուշանալ կեղծիքներէն։ Ռիքլէս անունը պահանջել։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.—Հանր. Պարտքի Թղթոց համար. Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի չերամագործական վարժարանի աշակերտներուն թէ վարժարանի վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ 3/6 օգոս. 1905ին, եւ դասախօսութիւնները պիտի սկսին նոյն օրը։ Հետեւաբար կը հրաւիրուին յիշեալ աշակերտները՝ վերոյիշեալ թուականին ներկայ գտնուիլ Պրուսայի չերամագործական վարժարանը։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
25/8 յուլիս 1905/1321 13—14

ԱԶԳՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք եւ կը փափաքիք առանց նեղութեան խմել անհրաժեշտ ազդեցութեամբ, թողէք [illegible] [illegible] ջուրերուն դեղերը, որոց [illegible] կեղծ են, եւ փութացէք գնել։

VILLACABRAS

ալքալին-հալաչական մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն [illegible] դրութեամբ քաղուած յատուկ ջուր մըն է եւ [illegible] կը խմուի։ Ազդեցութիւն անհրաժեշտ։ ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ [illegible] ջուրերու նման ոչ [illegible] եւ ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ, Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ՝ [illegible] [illegible] [illegible], բաւական է [illegible]։ [illegible], [illegible] եւ [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքաբրան խմեն, կ՚ազատին [illegible] եւ [illegible] [illegible]։ 31—50

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու եւ դեղագործատուններու մէջ։ 3

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորեան	10500	[illegible]	350
Արմէնեան	10800	[illegible]	350
[illegible]	10800	[illegible]	300
Լանքաստրեան	9000	[illegible]	300
[illegible]	9000	[illegible]	350
Կոլոմպեան	8000	[illegible]	280
[illegible]	8000	[illegible]	350
[illegible]	8000	[illegible]	280
[illegible]	8000	[illegible]	200
[illegible]	3700	[illegible]	90
[illegible]	3700	[illegible]	80
[illegible]	3700	[illegible]	8
Ֆապիան	3500		

[illegible] [illegible] կը [illegible] [illegible] [illegible] Ղալաթիոյ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ժամ [illegible]։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ [illegible]
Ղալաթիա, [illegible]

13 6—50 [illegible]

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս. 2/14 եւ 1310 Սէֆէր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Սէնի խան եւ ամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մահմուտիէ, Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սառօֆ եւ Ռօսիդի, Շէյխ Իւլ Իսլամ խան, Պոստէ Գաւուշ թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիտիս, կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Բեամիլ էֆ., չարշըյի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրէա, Մոտա Ճառուղի.
Պէյլէրպէյի, Մ. Ա. Տէմարչի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12. Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Էդիէն Քրէմէզի, Քիւլէկչիլէր խան.
Բերա, Մահմուտիէ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռուսէ, Պէյօղլու-Պազարէ Ճառուղի, թիւ 137.
Մեծ Կըզըլ, Րէշատ էֆ.
Բ. Սօմմարիվա, Բէնդիքէ.
Նազլը խան, Հէյդարէն փողոց, թիւ 14։
Ղալաթիա, Քոոբէրաթիվ վճառատան դիմաց։

17 *Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։* 12—50

ՍԻՆԿԸՐ

ԿԱՐԻ· ՊԱՍՏԱՆ ՅԱՑԹԱՑԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զատ անգլ. պաշտօնէ չլինելով ընդունուած, իրենց [illegible] [illegible] ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ ունին եւ գործածել։ Սինկէր Ընկերութեանը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ չքնաղ ոսկեղէն բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներու մէջ։

Բերա) 1. *Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին։*
) 2. » » *Կալաթա Սէրայի դիմաց։*
Կալաթա) 1. *Սինկէր խան Թիւնէլի առեւ։*
) 2. *Թրամվայի կայարանին դիմաց։*
Պոլիս) 1. *Սուլթան Համամ թիւ 2։*
) 2. *Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։*
Սկիւտար) *Զորբը պօլը, թիւ 120։*

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ օղլուի տունը։ 16 36—50

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.Ը
Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին
Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ
1903 *Յունուար 1ին երաշխաւորեալ դրամն է ֆր.* 1,827,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 812,711 ապահովագրեալ ունի որք կը կազմեն Ընկերութիւնը, որոնց կը պատկանի բոլոր շահերն 1903ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը ֆր. 27,670,882։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տիեզերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ եւ է Ընկերութենէ մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի ընդարձակ եւ շահաւէտ պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ զբաղման, ճամբորդութեան, մահուան պատճառներուն, անձնասպանութեան եւ մինչեւ իսկ պատերազմի ատեն։ Տիեզերական բոլիսը կ՚երաշխաւորէ փոխառութիւններ երեք տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ տասնց յետոյ ապահովագրին հոգւոյ առնելու, այս փոխառութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին նշանակելու առանձնաշնորհում, յատկապէս ապահովագիրները 5 առ 100 տոկոսով հանգերձ վճարելով, մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւանց կորուստ կայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հոգւոյ առնելու անվճար մնացած ապահովագիները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Պոլիս Հուիթօլ խան

Ընդհանուր-Քննիչ գործակալաց
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վոյվոտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

9—50 22

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	[illegible]	1497	Կուիտօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթ	3607	[illegible]	2906	Կրոտօ	1695	Մարէնկօ	3273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	[illegible]	895	Հէրօ	775	Մարդէլլօ	3709	[illegible]	1735
[illegible]	2277	[illegible]	4311	Հիտալկօ	1581	[illegible]	3557	Սիլվիօ	1193
Պասսանօ	1822	[illegible]	987	Հինտու	3720	Միլօ	1057	[illegible]	1203
Պօրօտինօ	1264	[illegible]	2383	Հորածիօ	3600	Մոնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	[illegible]	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
[illegible]	841	[illegible]	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1033	[illegible]	3327
[illegible]	4481	[illegible]	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Քէյրօ	1371	Էլտօրատօ	1330	[illegible]	1080	Օնթարիօ	4036	[illegible]	487
[illegible]	1337	[illegible]	1841	[illegible]	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
[illegible]	1244	[illegible]	954	[illegible]	2307	Պալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Տաքօ	1094	[illegible]	1828	[illegible]	1700	Պօլօ	510	Վոլօ	1289
[illegible]	2729	[illegible]	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վոլթուրն.	2396
[illegible]	1831	Ֆրանչէսքօ	4582	[illegible]	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1350
[illegible]	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէնօ	1200
[illegible]	4235	[illegible]	1243	Լորէնցօ	[illegible]	[illegible]	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են։

Ալէփփօ *շոգենաւը, նաւապետ Րէյնըր։*
Սիբիօ *շոգենաւը, նաւապետ Սթիւրդի։*

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի։

Թայլօ *շոգենաւը, նաւապետ Թարի, օգոստոս 25ին։*

Դիմել առ Գործակալս Յ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻԶՕՏ
Թիւ 22—24, Քիւրքճիւ Միւհէճ խան, Ղալաթիա 10 20—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ

Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ.
1905 *մարտ 1 (Ն. Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ*
ԳՕՆԻԱ—ԷՐԷՂԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ		622
		Առաջ. եւ Ճմ.
Կայարան		Առաւ.
Գոնիա	մկն.	11 —
Գոյլէն խան		11 31
Զաւմրա		12 15
Արըգ Էօրէն		12 43
Մանասաուն		1 12
Գարաման	ժմ.	1 43
	մկն.	1 58
Սարաօվա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		3 14
Ալաճա		3 50
Էրէյլի	ժմ.	4 15
	մկն.	4 35
Պուլկուրլու ժմ.	երեկ.	4 50

ԴԱՐՁ		621
		Առաջ. եւ Ճմ.
Կայարան		Իրիկ.
Պուլկուրլու	մկն.	5 5
Էրէյլի	ժմ.	5 23
	մկն.	7 20
Ալաճա		7 47
Այրանճը-Տէրպէնտ		8 31
Սարաօվա		9 13
Գարաման	ժմ.	9 37
	մկն.	9 52
Մանասաուն		10 25
Արըգ Էօրէն		10 54
Զաւմրա		11 30
Գոյլէն խան		12 6
Գոնիա ժմ.	երեկ.	12 35

Cie RUSSE
Navigation a Vapeur et ae Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Օգոստոս
Գշ. 2.15 *Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առաւօտ, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։*
Եշ. 4/17 *Օտէսա ժամը 10ին առաւօտ։*
Շբ. 6/19 *Մէթէլին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առաւօտ։*
13 *Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։* 2,—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Օգոստ. 23ին Սիոֆասի, *Մարսիլիայէն։*
» 14ին Իմէրէթի, *Սեւ ծովէն։*
» 20ին Լիէժ, *Անվէրսէն։*
» 21ին Ֆլանտր., *Անվէրսէն։*

ՄԵԿՆՈՂՆԵՐ
Օգոստ. 24ին Սիոֆասի, *Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։*
» 29ին Իմէրէթի, *ուղ. Մարսիլիա։*

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիայ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիայ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 16—50 Բ. ՌԷՔՐ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	[illegible]	559
Սաքսոնիա	13900	[illegible]	4541
Լուքանիա	12950	[illegible]	3229
Քամփանիա	12950	[illegible]	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2936
Ումպրիա	8128	[illegible]	2838
Էթրուրիա	8120	[illegible]	2501
Սէրվիա	7392	[illegible]	2181
Աուրանիա	7369	[illegible]	1600

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Մարիսըն, ընդհանուր վաճառքով Լիվրբուլէն հոս հասաւ։

Դիմել առ ԺՕԼԻ Ե ՍԻԿԸՐ
45—50 Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլ, Գորսոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	300	Թիպս	2500
Անկիօ	3000	Նէրթիս	2400
Թէյլըր	3000	Օսմ. բէս	2250
[illegible]	3000	Բէրա	3250
Ֆարօս	3000	Սֆինքս	20000
Օսմանլը	3.0	Կասպրին	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ *եւ* ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ *եւ* ԸՆԿ.
20 37—50 13 *Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ*

Արտօնատէր ԶԱՐԷՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախմբերու 1905 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ.44 խառն Առաւ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ.46 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.41 խառն Առաւ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.43 խառն Իրկն.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
11 15	7 58	մկն. Քարաքէօյ Կամուր ժմ.	3 52	12 15
11 35	8 18	ժմ. Հայտար Փաշա մկն.	3 32	11 55
12 —	8 30	մկն. ժմ.	3 22	11 21
1 5	9 38	ժմ. Բէնտիք մկն.	2 13	10 12
1 19	9 52	մկն. ժմ.	2 —	9 52
1 41	10 17	» Թուզլա »	1 40	9 30
2 3	10 42	» Կէպզէ »	1 18	9 9
2 27	11 4	» Տիլ Իսքէլէսի »	12 48	8 35
2 39	11 15	» Թավշանճըլ »	12 34	8 24
3 —	11 36	» Հէրէքէ »	12 23	8 12
3 21	11 56	» Եարըմճա »	11 56	7 43
3 35	12 9	» Թիւթիւն Չիֆթլիք »	11 44	7 30
3 47	12 23	» Տէրինճէ »	11 33	7 19
4 2	12 37	ժմ. Իզմիտ մկն.	11 15	7 3
4 21	— —	մկն. ժմ.	— —	6 38
5 1		» Գէօյիւք-Տէրպէնտ »		6 2
5 34		» Սափանճա »		5 32
6 1		» Հանթարլը »		5 14
6 48		» Կէյվէ »		4 18
7 14		» Ակ-Հիսար »		3 52
7 49		» Մէքէճէ »		3 23
8 19		» Լէֆքէ »		2 49
8 57		» Վէզիր-Խան »		2 11
9 [illegible]		ժմ. Պիլէճիկ մկն.		1 30
9 55		մկն. ժմ.		1 20
1 5		» Քարաքէօյ »		12 30
1 49		» Պօզիւյիւք »		11 54
2 42		» Ին Էօնիւ »		11 17
1 9		» Չուքուր Հիսար »		10 44
1 44		ժմ. Էսկի Շէհիր մկն.		10 5
իրկն.				առաւ.

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առաւ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն.
Ժ. Վ.		Ժ. Վ.
10 25	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	1 25
11 7	» Կէօքչէ Քըսըք »	12 45
12 5	» Սաղոնճը Բունար »	12 8
12 59	» Ալթընթաշ »	11 7
1 41	» Չէքիւրլէր »	10 23
2 41	» Տէօյէր »	9 35
3 10	» Իհսանիյէ »	8 50
3 34	» Համամ »	8 23
3 44	» Կուճիւքէօյ Համամ »	8 14
4 31	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	7 43
5 11	» Կէօյիւք Չօպանլար »	6 50
6 6	» Չայ »	6 8
6 51	» Իսհագլը »	5 10
7 15	» [illegible] »	4 45
7 46	» Աք շէհիր »	4 23
8 18	» [illegible] բէօյ »	3 43
9 —	» Չավուշճու բէօյ »	3 5
9 38	» Իլղըն »	2 33
10 25	» Ղադըն-Խանը »	1 39
11 20	» [illegible]-Ինի »	12 57
11 52	» Մէյտան »	12 17
12 52	» Բունար-Պաշը »	11 12
1 30	ժմ. Գոնիա մկն.	10 30
իրկն.		առաւ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ.: Թ. 122 խառն Առաւ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրիկն.
Ժ. Վ.		Ժ. Վ.
12 —	մկն. Էսկի Շէհիր ժմ.	10 —
12 44	» Ակ Բունար »	9 18
1 24	» Ալփու Քէօյ »	8 46
2 4	» Պէյլիք Ախըր »	7 58
3 9	» Սարըքէօյ »	7 1
3 58	» Պիչէր »	6 4
4 35	» Սաքարիա »	5 27
5 9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	5 —
6 8	» Բոլաթլը »	4 16
7 21	» Մալը Քէօյ »	2 49
8 15	» Սինճան Քէօյ »	1 47
9 —	ժմ. Էնկիւրիւ մկն.	1 —
իրկն.		առաւ.

25—50

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առաւ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.321 խառն Առաւ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 323 խառն Իրկն.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
1 5	11 15	մկն. Ալայունտ ժմ.	12 30	10 35
1 25	11 35	ժմ. Քիօթահիա մկն.	12 10	10 15

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 426 Խառն Առաւ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. Խառն Իրիկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 425 խառն Իրիկն.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. Խառն Առաւ.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
6 16		մկն. Ատա-Պազար ժմ.	4 54	
6 34		ժմ. Համիտիէ մկն.	4 36	